

Kompas

Oktober 2011

nummer 2

Colofon

Jaargang 3
Nummer 2
Oktober 2011

Werkmateriaal met verwerkingsmogelijkheden voor leidinggevend en kinderen van -12 kinderclubs.

Redactie

Mw. P.H. Herweijer, voorzitter
Mw. G.M. de Regt, eindredactie
Dhr. G.M.J. Eikelboom
Mw. M.S.T. Imanse-Van Marion
Mw. J. de Jongh
Dhr. M. Kortleven
Mw. D.J. Visser
Mw. N.L. van Wijngaarden-Kersten

Abonnementen

De abonnementsprijs voor particulieren is € 15 per jaar. Leidinggevend van aangesloten verenigingen ontvangen *Kompas* gratis. De ledenboekjes zijn bij de contributie van de vereniging inbegrepen.

Uitgave

Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten
Postbus 79
3440 AB Woerden
T: (0348) 489948
W: www.jbgg.nl
E: info@jbgg.nl

Van de redactie

Na de hemelvaart van de Heere Jezus bleven Zijn discipelen achter met de opdracht: *Gaat dan heen, onderwijst al de volken, dezelve dopende in de Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles wat Ik u geboden heb.*

Hun prediking bleef niet zonder vrucht. De Heilige Geest kwam er in mee en de christelijke gemeenten groeiden. Soms tegen de verdrukking in.

Daarover staan in dit nummer twee schetsen. De eerste schets gaat over Petrus en Cornelius. Petrus krijgt op een wonderlijke manier de boodschap dat Gods belofte in het Evangelie niet alleen de Joden, maar ook de heidenen gelden. Cornelius wordt door de leiding van de Heilige Geest op zijn weg gebracht. Hij wordt gedoopt met zijn hele huisgezin. Zo gaat de opdracht van de Meester van Petrus in vervulling. De Heere werkt wat Hij zelf heeft geboden.

De tweede schets in dit nummer gaat over Perpetua. Zij leefde enkele honderden jaren later. De christelijke kerk was gegroeid, maar was ook een vervolgd kerk geworden. Ook dat had de Heere Jezus voorspeld. Maar deze vroege christenen mochten moed putten uit de belofte van Christus: *Die Mij belijden zal voor de mensen, die zal Ik ook belijden voor Mijn Vader.* Die belofte is tegelijk ook een opdracht voor ons. Want, wat zal Hij van ons zeggen als we dit niet doen?

Gertrude de Regt

Lezen

Handelingen 10: 1-8
(en 34-45)

Kerntekst

Dit is het woord, dat Hij gezonden heeft den kinderen Israëls, verkondigende vrede door Jezus Christus; deze is een Heere van allen (Handelingen 10: 36).

Zingen

Psalm 25: 2
Psalm 40: 4
Psalm 86: 6
Psalm 87: 4
Psalm 96: 2, 4, 7 en 9
Psalm 97: 7
Psalm 103: 9

Cornelius

Vertelschets

Romeinse soldaten lopen door de straten van de stad Cesarea. Een stad met prachtige gebouwen, paleizen en stadions. Ze houden de mensen goed in de gaten. Hé, wat gebeurt daar? Soldaten rennen naar een paar Joodse mannen die iets naar elkaar schreeuwen. Gelukkig stelt het niet veel voor en de soldaten lopen weer verder door de stad.

Waarom lopen die Romeinse soldaten door de stad? Cesarea ligt toch in Israël?

De Romeinen zijn de baas in Israël. Deze stad is voor de Romeinen een heel belangrijke plaats. Een legerplaats die goed bewaakt wordt, want de stad ligt aan de zee, de Middellandse Zee. Je kunt met schepen vanuit de haven gemakkelijk van Israël naar Italië varen. De Joden zijn niet blij met al die Romeinse soldaten. Ze willen vrij zijn.

De soldaten lopen weer verder. Straks zullen ze terugkeren naar de kazerne. De hoofdman zal hen vragen hoe het gaat in de stad. Deze hoofdman heet Cornelius. Hij is de baas over honderd soldaten. Hij zegt wat de soldaten moeten doen. Hij zorgt voor zijn soldaten. Het is belangrijk werk.

De Joden zullen wel een grote hekel aan Cornelius hebben, denk je niet? Hij is toch de baas? Een Romeinse heiden!

Nee, toch niet... Cornelius dient de Heere! Cornelius heeft Gods Woord gehoord van de Joden. Hij heeft de Heere lief gekregen! En dat merken de Joden. Dat merken ook zijn vrouw en kinderen, zijn slaven en soldaten. Steeds weer bidt Cornelius tot God. Samen met zijn gezin en zijn soldaten. Zo doet hij zijn werk, biddend en vertrouwend op de Heere.

De Romeinen haten de Joden en hun godsdienst, maar Cornelius helpt de Joden waar hij kan. Hij geeft geld waar het nodig is. De Heere zegent het werk van Cornelius.

Jij hebt ook al vaak naar het Woord van God geluisterd. Steeds weer mag jij horen van de Heere Jezus. Hij is gekomen om zondige mensen zalig te maken. Als Hij je opzoekt, krijg je last van je zonden en krijg je God lief. Dan vraag je steeds weer naar de Heere. Dat zullen je vader en moeder en anderen aan je merken.

Cornelius bidt niet alleen om Gods zegen over zijn werk. Van de Joden heeft hij geleerd te bidden om de komst van de Messias. Hij alleen kan redding geven. Cornelius ziet uit naar de komst van de Messias. Naar de komst van zijn Zaligmaker.

Het is drie uur in de middag. Cornelius loopt naar zijn kamer om te bidden tot de Heere. Cornelius knielt en dan kijkt hij verwonderd op. In de deuropening staat een man met een blinkend kleed. Het is een engel, die door de Heere naar Cesarea is gestuurd. Cornelius! Cornelius hoort zijn naam noemen. Verschrikt kijkt hij de engel aan.

“Wat is het Heere, wat is Uw wil?” vraagt hij. De engel antwoordt: “De Heere heeft je gebeden gehoord. Ook heeft Hij gezien hoeveel jij

overhebt voor arme mensen die hulp nodig hebben. Stuur nu mannen naar de plaats Joppe. Vraag naar Simon, die ook Petrus genoemd wordt. Hij logeert bij Simon, die leer maakt van dierenhuiden. Zijn huis staat bij de Middellandse Zee. Uw knechten moeten vragen of Petrus meegaat naar Cesarea.”

Cornelius is gewend opdrachten te geven aan zijn knechten. Nu krijgt hij zelf een opdracht. Een opdracht van de Heere. Hij roept twee knechten die in zijn huis werken en een soldaat. Ook zij dienen de Heere. “Jullie moeten naar Joppe. Vraag of Petrus naar mij komt. Hij logeert bij Simon de leerlooier.”

Direct gaan de mannen op weg naar Joppe.

Het loopt al tegen de middag. Een eindje buiten Joppe staat het huis van Simon, de leerlooier. Zijn huis kijkt uit over de Middellandse Zee. Het schoonmaken van de dierenvellen geeft veel stankoverlast. Daarom vinden Joden het beroep onrein. Het huis van Simon staat daarom ver bij de huizen van Joppe vandaan. De wind neemt de stank weg. En juist in dat huis logeert Petrus.

Rond twaalf uur loopt Petrus de trap op en komt uit op het platte dak. Op deze rustige plaats wil hij bidden. Terwijl hij tot Heere bidt, krijgt Petrus honger. Na zijn gebed roept hij naar beneden: “Willen jullie iets te eten klaarmaken, ik heb honger.” Terwijl beneden het eten wordt klaargemaakt, bidt Petrus opnieuw tot de Heere.

Dan ziet Petrus iets heel bijzonders. Als in een droom ziet hij dat de hemel zich opent. Petrus kijkt verwonderd naar een groot voorwerp dat uit de hemel daalt. Het lijkt op een groot laken. Het laken is aan de vier hoeken vastgebonden. Zo zakt dat laken steeds verder totdat het voor Petrus ligt. Hij ziet verschillende dieren: vogels, wolven, beren, slangen, hagedissen. Het zijn onreine dieren. Dat zijn dieren die de Joden niet mochten eten volgens de wetten van de Heere.

Stil kijkt Petrus naar al die onreine dieren. Een stem uit de hemel zegt: “Sta op, Petrus, slacht en eet.”

Petrus heeft honger, maar hij piekert er niet over om onreine dieren te eten. Hij zegt: Geenszins, Heere! Want ik heb nooit iets onheiligs of onreins gegeten. Petrus kan niet begrijpen dat de Heere hem een opdracht geeft die tegen Zijn wet ingaat.

Weer hoort Petrus de stem uit de hemel. Wat God gereinigt heeft, zult u niet onrein maken! Als de Heere nu zelf de wet van reine en onreine dieren opheft, mag Petrus het reine niet onrein noemen. Maar Petrus kan het niet begrijpen.

Voor de derde keer geeft de Heere Petrus de opdracht de dieren te slachten en te eten. Maar Petrus weigert. Dan wordt het laken met de dieren weer opgenomen in de hemel.

Wat kan dat toch betekenen, denkt Petrus. Wat zou de Heere toch bedoelen?

“Weet u misschien waar het huis van Simon de leerlooier staat? Wij zijn op zoek naar Petrus, die daar logeert.” “O, dat huis ligt buiten Joppe.” De man legt uit waar Simon woont. Even later staan er drie mannen voor de buitendeur van Simon. Gisteravond zijn ze uit Cesarea vertrokken en ze hebben een flinke tocht van wel vijftig kilometer achter de rug. “Logeert hier Simon die ook Petrus wordt genoemd?” vraagt één van de knechten. De mannen worden binnengelaten en komen op de binnenplaats.

Nog steeds is Petrus vol met gedachten. Wat is toch de betekenis van die dieren op dat laken? Zie, drie mannen zoeken u; Daarom sta op, ga af, en reis met hen, twijfel niet want Ik heb hen gezonden. De Heilige Geest geeft Petrus de opdracht om met de drie mannen mee te gaan. Petrus gaat de trap af en ziet de mannen staan op de binnenplaats. “Hier ben ik. Waarom komen jullie naar mij toe?”

Vol eerbied en respect spreken de mannen over hun hoofdman Cornelius, over de engel die hem verschenen is en met welke boodschap zij hier naar toe gekomen zijn. Cornelius wil graag dat Petrus hem meer vertelt over de Heere en over het leven met de Heere.

Dan breekt het licht door in het hart van Petrus. Alle twijfel wordt weggenomen. Het gaat Cornelius om de Heere Jezus! De Heere laat Petrus zien wat de betekenis van het laken met al die onreine dieren is. God laat Zijn Woord verkondigen, niet alleen aan de Joden, maar aan alle volken. Toen de Heere Jezus stierf aan het kruis, heeft Hij uitgeroepen: Het is volbracht! "Ik heb gedaan wat Ik moest doen." Alle mensen zijn vanbinnen vuil - onrein - door de zonde. Maar door wat de Heere Jezus deed, kan je hart worden gereinigd. Dan wordt het een hart dat God liefheeft. Nu ziet Petrus dat God Zelf zorgt voor de verkondiging van Zijn Woord. Niet alleen voor de Joden maar ook voor de heidenen! Voor blanke en bruine mensen! Dus ook voor deze Romein Cornelius. God is een Heere voor allen die in Hem geloven.

"Blijven jullie vannacht maar hier. Morgen zullen we naar Cesarea gaan om Cornelius te ontmoeten," zegt Petrus.

De volgende dag vraagt Petrus aan zes mannen uit Joppe om mee te gaan. Zij dienen ook de Heere. Zo verlaten tien mannen Joppe en reizen naar Cesarea. Zij zullen getuigen zijn van Gods werk.

Petrus en de negen anderen komen aan bij het huis van Cornelius. Cornelius haast zich om Petrus welkom te heten. Terwijl Petrus binnenstapt, valt Cornelius aan zijn voeten en aanbidt hem. Sta op, ik ben zelf ook maar een mens, zegt Petrus. Hij laat Cornelius zien dat het niet gaat om hem, maar dat alle eer voor de Heere is. Cornelius neemt hem naar de kamer. Verwonderd kijkt Petrus om zich heen en ziet veel mensen die door Cornelius zijn uitgenodigd. Allemaal verlangen zij naar het Woord van God.

Petrus zegt: "Jullie weten dat het voor een Joodse man verboden is met iemand van een ander volk om te gaan of hem te bezoeken. Maar God heeft mij gezegd dat ik toch naar jullie moet gaan. Waarom hebben jullie mij geroepen?"

Cornelius vertelt Petrus alles wat er is gebeurd: "Wij zijn hier dus allemaal om te luisteren naar het Woord van God, dat de weg wijst tot de zaligheid."

Dan mag Petrus met grote blijdschap het Evangelie verkondigen.

God wil niet alleen werken in de harten van het volk Israël, maar ook in de harten van de heidenen. Dit is het Woord, dat Hij gezonden heeft de kinderen Israëls, verkondigende vrede door Jezus Christus.

Deze is een Heere van allen. Voor Joden en heidenen, voor Petrus en Cornelius!

Cornelius, zijn familie en vrienden weten Wie Jezus is. Ze hebben van Hem gehoord. Misschien hebben ze Hem wel eens gezien toen Hij nog op aarde was. Petrus mag nu als levende getuige wijzen op Jezus, de Zaligmaker! Hij heeft Zijn discipelen geboden om te prediken en te getuigen in Zijn Naam.

Want... ieder die in Hem gelooft, zal vergeving ontvangen in de Naam van Jezus Christus.

Terwijl Petrus zo getuigt van de Heere Jezus, daalt de Heilige Geest neer in het hart van hen allemaal. Cornelius, zijn familie en zijn vrienden de Heere in allerlei talen, net als op het Pinksterfeest. Er komt blijdschap in het hart van Cornelius. En diep ontzag in het hart van Petrus en de andere mannen.

Petrus ziet het grote werk van de Heere in het huis van Cornelius. De Heere verkondigt Zijn Naam. Ook aan deze Romeinse hoofdman.

Dan neemt Petrus weer het woord. *Kan ook iemand het water weren, dat dezen niet gedoopt zouden worden, welke den Heiligen Geest ontvangen hebben, gelijk als ook wij?* Even later mag het klinken dit Romeinse gezin: "Ik doop u in de Naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes. Amen." Iedereen ziet het: "God is een Heere van allen."

Aantekeningen bij de tekst

Handelingen 10

- 2 *Godzalig en vrezende God...*: Letterlijk betekent godzalig 'vol van God'. Cornelius dient God met eerbied en ontzag.

- 34 *dat God geen aannemer des persoons is...*: God let niet meer op de Joodse of heidense afkomst van een mens, maar vraagt alleen of hij God dient.
- 36 *Deze is een Heere van allen*: van alle mensen, van Joden en heidenen. Zie ook Romeinen 10: 12, *Want er is geen onderscheid, noch van Jood, noch van Griek; want éénzelfde is Heere van allen, rijk zijnde over allen die Hem aanroepen.*
- 40 *gegeven dat Hij openbaar zou worden...*: door te verschijnen na Zijn opstanding.
- 47 *Kan ook iemand het water weren...*: De doop beeldt het werk van de Heilige Geest af. Daarom mogen alleen die mensen worden gedoopt, die door de werking van de Heilige Geest in Christus geloven en zich bekeren. Het blijkt dat deze godvrezende heidenen de Heilige Geest hebben ontvangen. Daarom mogen zij worden gedoopt en officieel de gemeente van Christus worden ingelijfd.

Achtergrondinformatie

Cornelius, hoofdman over honderd

Er waren in het door de Romeinen bezette Israël regelmatig gewelddadige uitbarstingen. Daarom moesten Romeinse soldaten toezicht houden om de vrede te bewaren in Israël. De meeste Romeinen werden gehaat omdat ze bezetters waren. Vergelijk dit maar met bezette gebieden vandaag de dag, de bezetters zijn niet bepaald mensen die geliefd worden.

Cornelius was een centurion, een hoofdman, die verantwoordelijk was voor honderd soldaten. Hij stond dus in een moeilijke positie. Hij vertegenwoordigde Rome, maar leefde in Cesarea, de belangrijkste garnizoenplaats. Hij stond in voor het goede bestuur en de orde in deze streek. Dit gaf hem veel verantwoordelijkheid en veel macht. Des te meer valt het op dat Cornelius in deze plaats en in dit beroep God vreest. Hij riskeert als Romein daarmee zijn leven, omdat hij de Romeinse goden heeft afgezworen, wat een Romein niet geoorloofd was.

Geen onderscheid tussen de volken

Het onderscheid tussen het Joodse volk en alle andere volken is bij de komst van Christus opgeheven. Negentienhonderd jaar lang is dit onderscheid er geweest. God heeft Zelf dat onderscheid aangebracht door Abraham, en in hem Israël, als Zijn enige volk af te zonderen van alle volken.

Hier wordt Petrus geopenbaard dat het niet meer gaat om het behoren tot een bepaald volk, maar om het behoren tot Christus. Handelingen 10: 34,35 Ik verneem in der waarheid dat God geen aannemer des persoons is; maar in alle volken, die Hem vreest en gerechtigheid werkt, is Hem aangenaam.

Vrede

De vrede die hier wordt verkondigd, is het aanbreken van het Messiaanse heil. De vrede met God door Jezus Christus is het meest wezenlijke kenmerk daarvan. Het Evangelie is het vredesaanbod van God aan de mens. God verzoent Zich uit eigen beweging in Christus met de wereld. God roept de mensen door het Evangelie op zich met Hem te verzoenen. Dat is zo bijzonder, omdat wij vijanden van God zijn door de val in het paradijs. God biedt de mens vrede aan op voorwaarde van geloof en bekering. Deze boodschap werd in de eerste plaats gezonden tot de 'zonen van Israël', het Joodse volk. Maar Petrus ziet: Deze is een Heere van allen. Jezus is niet alleen de Messias van Israël, Hij is de Heere van alle mensen, omdat God Hem tot Rechter over alle mensen heeft aangesteld. Door de verzoening met God komt er ook onderlinge verzoening tussen Joden en heidenen.

Heilige Doop aan de volwassenen

Formulier om de Heiligen Doop te bedienen aan volwassen personen: "En hoewel de kinderen der christenen, niettegenstaande zij deze dingen niet verstaan, uit kracht van het verbond gedoopt moeten worden, zo is het nochtans niet geoorloofd de volwassenen te dopen, tenzij die tevoren, hun

zonden gevoelende, belijdenis doen van hun boetvaardigheid en van hun geloof in Christus. Want om deze oorzaak heeft niet alleen Johannes de Doper, predikende naar het gebod Gods den doop der bekering tot vergeving der zonden, diegenen die hun zonden beleden, gedoopt (Markus 1: 4, 5, en Lukas 3: 3), maar heeft ook onze Heere Jezus Christus Zijn apostelen bevolen al de volken te onderwijzen en hen te dopen in den Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes (Mattheüs 28: 19), deze belofte daarbij voegende, dat die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden (Markus 16: 16); gelijk ook de apostelen (zoals blijkt uit de Handelingen der apostelen hoofdstuk 2: 38, en 8: 36, 37 en 10: 47, 48 en 16: 14, 15, 31, 32, 33).”

Antwoorden bij het ledenblad

Weet je het nog -10

1. Cesarea
2. Hij is hoofdman over honderd soldaten.
3. Petrus moet gehaald worden uit Joppe.
4. Bij Simon de leerlooier.
5. Om te bidden.
6. Een laken met onreine dieren komt uit de hemel.
7. Petrus moet de dieren slachten en eten.
8. De Heere Jezus als de Zaligmaker, ook voor de heidenen.

Weet je het nog +10

1. Cesarea
2. Hij bidt, zorgt goed voor de mensen en helpt de armen.
3. Hij bad om de komst van de Messias.
4. Petrus moet gehaald worden uit Joppe.
5. Een laken met onreine dieren komt uit de hemel.
6. Het Evangelie zal nu onder alle volken worden verkondigd.
7. De Zaligmaker Jezus Christus is gekomen.
8. Petrus doopt Cornelius en zijn huisgezin.
9. Cornelius en alle aanwezigen prijzen de Heere en spreken in andere talen.

Om over te praten -10

1. a. Bidden is belangrijk omdat je alle verdrietige en blijde dingen aan de Heere mag vertellen. Hij luistert altijd.
b. Ze kunnen beter aan de Heere denken als zij bidden. Ze worden minder snel afgeleid.
c. De Heere hoort altijd je gebed. Bid je om je eeuwig heil dan belooft de Heere altijd te verhoren. Je krijgt nooit iets wat niet goed voor je is.
Die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden (Spreuken 8: 17).
Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden (Mattheüs 7: 7).
d. Het betekent: Al heb ik heel veel zonden gedaan, de Heere Jezus wilt ze toch vergeven. Voor de Heere heb je nooit te veel zonden gedaan.
2. a. De Heere had verboden onreine dieren te eten. Petrus kan niet begrijpen dat de Heere hem deze opdracht geeft.
b. Alle mensen kunnen zalig worden als ze geloven in de Heere Jezus. De Heere verkondigt Zijn Woord aan alle volken.
c. Voorbeelden: neem hem of haar eens mee naar de club, vraag of ze mee mogen eten waarna uit de Bijbel gelezen wordt. Leg eens uit waarom je naar de kerk gaat. Waarom is de Bijbel voor jou zo belangrijk. Vergeet niet voor hen te bidden!

Om over te praten +10

1.
  - a. Petrus kan niet begrijpen dat de Heere hem een opdracht geeft die tegen Zijn wet ingaat. Hij mag geen onreine dieren eten, waarom vraagt de Heere dat dan nu?
  - b. De Heere wil Petrus duidelijk maken dat vanaf nu het Evangelie niet alleen voor de Joden, maar ook voor de heidenen is. Toen de Heere Jezus stierf aan het kruis, heeft Hij uitgeroepen: Het is volbracht! Alle mensen kunnen gereinigd worden door het bloed van Jezus Christus. Christus heeft de straf gedragen! Petrus ziet dat God Zelf zorgt voor de verkondiging van Zijn Woord.
  - c. De Heere wil dat alle mensen op aarde Zijn Woord zullen horen. Daarom zei de Heere Jezus: Gaat dan henen, onderwijst al de volkeren, dezelve dopende in den Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes; lerende hen onderhouden alles wat Ik u geboden heb. Als je de Bijbel kent, heb je de opdracht om andere mensen ook van God te vertellen. De mensen ver weg (zending) en de mensen dichtbij (evangelisatie). Alleen als mensen het Woord van God horen en geloven, kunnen ze behouden worden.

2.
  - a. De Heere liet zien: Ik ben niet alleen een God van de Joden. Mijn volk breidt zich uit over de hele wereld. Uit elk volk zal ik Mijn kinderen trekken door Mijn Woord en door de werking van de Heilige Geest. Ze zullen worden gedoopt in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.
  - b. De Heere laat zien dat, ook al was je nog zo klein, Hij jouw God wil zijn. De Heere geeft het teken, Zijn Naam, van Zijn belofte op je voorhoofd. God heeft je apart gezet ten opzichte van zoveel mensen die niet horen van Zijn Woord. Hij zegt: "Je hoort bij Mij." Daarom krijg jij steeds onderwijs uit de Bijbel. Zondags in de kerk, thuis, op de club en op school. Want gedoopt zijn is niet genoeg; de Heere vraagt ook geloof en bekering van je.
  - c. Als het goed is, is het in je leven te zien dat je bent gedoopt. Dan laat je zien dat je bij de Heere hoort. Je wilt naar Zijn geboden leven, je wilt graag dichtbij de Heere leven. Misschien is dat helemaal niet in je leven te zien. Als je bent gedoopt, betekent dat niet dat je de Heere dient. Daarom roept de Heere: "Geef Mij je hart."

Verwerking -10

Kleurplaat: (eigen inzicht) dromedaris, vleermuis, arend, muis, beer, konijn, varken, uil, wolf, krokodil, kraanvogel, poes, struisvogel, gazelle, slang, panter, kraaghagedis, pelikaan, duif, hermelijn.

Puzzel +10

	H	A	N	D	E	L	I	N	G	E	N		D	E	R	
I	U	S		H	O	O	F	D	M	A	N		E		A	
L													N		P	
E	I	M	O	N		P	E	T	R	U		S		G		O
N	S													E		S
R			S	T		H	E	I						L		T
O	N		E					L				O				E
C	E		E		P			I				N		D		L
	O		F		O			G				R		R		E
A	I		R		O	D		E				E		I		N
E	S		E									I		E		
R	I		T	S	K	N	I	P			N					E
A	V													V		V
S		E	P	P	O	J		G	I	T	F	I	J			A
E																N
C		N	E	N	I	E	M	O	R		E	I	L	E	G	

Lezen

Mattheüs 10: 16-33 of
Psalm 23

Kerntekst

*In de wereld zult gij
verdrukking hebben;
maar hebt goede
moed, Ik heb de
wereld overwonnen
(Johannes 16: 33).*

Zingen

Psalm 2: 7
Psalm 3: 2 en 3
Psalm 9: 1,9 en10
Psalm 22: 12 en13
Psalm 23: 1,2 en3
Psalm 27: 7
Psalm 42: 1 en 7
Psalm 62: 1 en 5
Psalm 118: 3 en 14
Psalm 138: 4
Gebed des Heeren: 4
en 9
Avondzang: 1,4,5,6 en
7

Perpetua

Vertelschets

“Hier, naar binnen jullie! We zullen eens zien wie er machtiger is: jullie God of de keizer van Rome!” Met een slag valt de deur van de cel dicht. Het slot knarst.

Daar zitten ze nu. Het is schemerig in de gevangenis. In de krappe cel zitten vijf mensen, drie mannen en twee vrouwen. Veel ruimte is er niet voor hen. Er staan in de kale ruimte alleen wat houten krukjes om op te zitten. Al gauw wordt het benauwd. De kleine opening boven in de muur laat amper genoeg frisse lucht binnen. Hoor, er klinkt een gebed: “O God, geef ons kracht om Uw Naam te belijden, al wordt ons alles afgenomen, misschien zelfs ons leven!”

Uren gaan voorbij. De gevangenen wachten vol spanning op de dingen die komen gaan. Dat hen niet veel goeds te wachten staat, is wel duidelijk. Ze zijn gearresteerd, terwijl ze bij elkaar waren om te bidden. Te bidden tot de Heere Jezus Christus, Die ze hebben leren kennen als hun Zaligmaker. Die ze willen gehoorzamen, ook al is het verboden om christen te worden. Het is in het jaar 203 en het Romeinse Rijk is groot en machtig. De Romeinse keizer Severus heeft nieuwe wetten gegeven. Iedereen die hem geen goddelijke eer wil geven, moet gedood worden. En stadhouder Hilarianus in Carthago is vastbesloten alle bevelen van de keizer stipt uit te voeren. Maar de vijf jonge mensen in de cel willen God meer gehoorzaam zijn dan de mensen. Ze verlangen er naar steeds meer over Jezus en Zijn Woord te horen. Ze kijken uit naar het moment dat ze gedoopt zullen worden en het teken en zegel van het verbond met Hem mogen dragen.

Het zijn wel heel verschillende mensen daar in de cel. Daar zit Perpetua, een rijke jonge vrouw. Zij heeft een zoontje van vijf maanden oud. Daar zit ook Felicitas, haar slavin. Maar zij is ook haar vriendin in het geloof. En verder nog een slaaf en twee mannen. Rijk of arm, ze hebben alle vijf de Heere lief.

“Heeft Jezus niet voorspeld dat we verdrukking zullen hebben in de wereld?” zucht Felicitas. “Ja, dat is waar, Hij heeft ook gezegd dat we gehaat zullen worden om Zijn Naam. Maar Hij heeft meer gezegd.”

”Wat dan? Wat zei Hij?” “Hij zei: “Houd moed! Ik heb de wereld overwonnen!”” Perpetua kijkt de anderen aan. “Jullie geloven toch niet dat de keizer in Rome of Hilarianus het voor het zeggen heeft?” “Nee, zeker niet!” antwoordt één van de mannen. “Wat is nu eigenlijk het ergste wat ze met ons kunnen doen? Ze kunnen ons lichaam doden. Maar onze ziel kunnen ze geen kwaad doen.”

Het is een poosje stil. Iedereen heeft zijn eigen gedachten. Wat zal er gaan gebeuren? Zullen ze staande kunnen blijven? Perpetua denkt aan haar baby. Hoe zal het met hem gaan? Hij heeft haar nog zo nodig! “Al ga ik ook in een dal van de schaduw des doods, ik zal geen kwaad vrezén, want Gij zijt met mij! Dat staat toch in Gods Woord? Daar

mogen we toch op vertrouwen?” klinkt de stem van een van de mannen. “Laten we bidden!” En dan knielen de vijf christenen neer in de kale cel. Ernstig klinkt hun gebed tot God om kracht en bewaring. Om verheerlijking van Zijn naam.

Even later klinken er geluiden buiten de cel. Voetstappen komen dichterbij, sleutels rammelen, het slot knarst weer, de deur zwaait open. “Vibia Perpetua?” “Ja, dat ben ik!” “Meekomen, er is bezoek voor u.” Verwonderd volgt Perpetua de bewaker. Bezoek? Wie zou dat zijn? Dan ziet ze wie er gekomen is. Haar vader!

“Vader! Wat doet u hier?” “Ik kom jou hier weghalen! Dit is geen plaats voor een dochter van mij. Ik heb toestemming van Hilarianus om met je te spreken. Het is maar goed dat je een rijke vader hebt. Met wat geld kun je veel voor elkaar krijgen. Nou, wat denk je ervan? Ga je mee?” “Kan dat dan?” “Jawel, je hoeft alleen maar je excuses aan te bieden aan Hilarianus en een offer te brengen voor de keizer. Dan ben je vrij om te gaan en te staan waar je wilt!” Perpetua denkt aan haar kind. Wat verlangt ze naar hem! Maar offeren aan de keizer, dat mag ze niet doen. Daarom schudt ze haar hoofd. “Nee, vader, dat kan ik niet, dan zou ik mijn Zaligmaker verloochenen. Er is er maar Eén Die het waard is om geëerd en gediend te worden en dat is Jezus Christus!” “Maar heeft die Jezus dan niet gezegd dat je je ouders moet gehoorzamen? En denk eens aan je kind? Vanaf vanmorgen is het al aan het huilen omdat het niet drinken wil dan alleen bij jou! Hoe kun je als moeder je kind in de steek laten?” De woorden treffen Perpetua diep. Toch kijkt ze haar vader rustig aan. “Ik ben een christin, vader. En ik moet Christus meer gehoorzaam zijn. Zelfs als ik moet sterven, is het goed. Zijn wil geschiede.” Woedend grijpt de vader zijn dochter beet en schudt haar ruw heen en weer. “Weet je wel waar je mee bezig bent? Je verwoest niet alleen je eigen leven en dat van je kind, maar ook dat van mij! Wat moet er van mijn zaak terecht komen? Mijn klanten zullen bij me weglopen! Is dat je dank? Alles heb ik voor je over gehad, maar jij...jij...!”

Een bewaker komt snel tussenbeide en werkt de boze vader naar buiten. Perpetua wordt weer teruggebracht in de cel.

Na een paar dagen worden de christenen overgebracht naar de stadsgevangenis. Hier zitten ze in een vunzige kerker onder de grond, midden tussen de misdadigers. Het is er vreselijk. Gelukkig zijn de bewakers met wat geld om te kopen. Enkele diakenen krijgen voor elkaar dat het groepje naar een betere plaats in de gevangenis mag. Zelfs de baby van Perpetua mag in de gevangenis komen, zodat ze zelf voor hem kan zorgen.

Op een dag gaat de deur van de cel weer open. Er wordt iemand naar binnen geduwd. “Saturus! Waar komt u vandaan?” Wat een verrassing! Daar is de leermeester van het groepje. Hij heeft een mand met eten bij zich. Wat smaakt dat heerlijk na het slechte eten in de gevangenis. Dan gaat Saturus vertellen. “Toen ik hoorde dat jullie gearresteerd waren, moest ik steeds denken aan de gelijkenis van Jezus over de herders. Jezus zei dat er goede en slechte herders zijn. De goede herders houden van hun schapen en zorgen voor hen. Maar de slechte herders laten hun schapen in de steek. Als er gevaar komt, vluchten ze weg. Ik dacht: een herder mag zijn schapen niet in de steek laten. Het was geen gemakkelijke beslissing, maar God heeft mij laten zien dat mijn taak hier bij jullie is. En het is goed, waarheen Hij me ook zal leiden.” Ontroerd kijken ze Saturus aan. Hij is niet alleen op bezoek, hij zal bij hen blijven. Wat is de Heere goed. Al is de deur naar buiten gesloten, de weg naar God is open.

Op een nacht heeft Perpetua een droom. Ze ziet een bronzen ladder die eindigt in de hemel. Er zitten allemaal scherpe voorwerpen aan de zijkant van de ladder. Als je er onvoorzichtig opklimt, zul je zwaar gewond raken. Onder de ladder ligt een grote slang om iedereen af te schrikken. Ze ziet Saturus boven aan de ladder. Hij roept haar en waarschuwt voor de slang. In de naam van Jezus Christus beveelt Perpetua de slang haar met rust te laten. Het beest gaat liggen en ze kan zijn kop gebruiken als opstapje. Als Perpetua boven aan de ladder is, ziet ze een groene weide en een Herder die haar ontvangt. Als ze wakker wordt, weet ze dat dit betekent dat ze zal moeten lijden en gedood zal worden. De satan zal haar aanvallen en proberen haar van de Heere af te trekken. Maar de Heere zal haar bewaren en voor haar strijden. De heerlijkheid wacht. Hebt goede moed...

Dan is de dag aangebroken dat de christenen voor de stadhouder moeten komen. Er zal recht gesproken worden. Op het marktplein is een podium gemaakt waarop een stoel voor Hilarianus klaar staat. Het praatje gaat al snel door de stad: “Er zullen christenen voor de stadhouder komen. Er zijn zelfs jonge vrouwen bij. Eén is de dochter van een rijke koopman. De andere is haar slavine. Laten we gaan kijken!”

Als de dag op het heetst is, worden de christenen naar de markt gebracht. Onderweg worden ze bespot en uitgescholden. Maar het lijkt of ze het niet horen. Rechttop, met opgeheven hoofd lopen ze tussen de bewakers.

Op het marktplein ziet het zwart van de mensen. Als Hilarianus eindelijk verschijnt, moeten ze om de beurt voor zijn stoel komen. “Ik dien onze allerheiligste keizer Severus. En hij beveelt u te offeren voor hem.” Allemaal weigeren ze dat omdat ze christen zijn.

Als laatste is Perpetua aan de beurt. Voor Hilarianus iets kan zeggen, dringt een oude man zich naar voren. Het is de vader van Perpetua. Hij klimt ook op het podium. Hilarianus laat het toe, misschien kan die oude man hem helpen om toch één christen over te halen.

Perpetua's vader laat zich op zijn knieën voor zijn dochter vallen. Voor hij naar het marktplein kwam, heeft hij Perpetua's zoontje uit de gevangenis gehaald. Nu haalt hij het onder zijn mantel vandaan. Hij houdt het kindje omhoog en smeekt: “Denk toch aan je kind, moet het opgroeien zonder moeder? Offer toch aan de keizer!” Perpetua's hart lijkt verscheurd te worden, toch zegt ze met vaste stem:

“Dat doe ik niet.” “Ben je dan een christen?” vraagt Hilarianus. “Ja, ik ben een christen.”

Moedig houden de christenen stand, al weten ze dat hun leven gevaar loopt. Wat zou jij doen? Durf jij ervoor uit te komen dat je naar de kerk gaat? Durf jij ‘nee’ te zeggen als je vrienden iets willen doen wat niet mag? Dan wordt je misschien alleen nog maar uitgelachen. Maar zou jij volhouden als je leven in gevaar kwam?

Voor Hilarianus is het nu klaar. Als ze dan vol blijven houden, is er voor hem nog maar één mogelijkheid. “U bent een vijand van de Romeinse goden en schuldig aan misdaden tegen het goddelijk gezag van de keizer. Uw bloed zal een teken zijn dat de allerheiligste keizer gehoorzaamd moet worden. Tijdens de gladiatorenengevechten ter gelegenheid van de verjaardag van de zoon van de keizer, zullen jullie moeten vechten tegen beren, luipaarden en wilde koeien.”

De mensen op het marktplein huiveren. Daar zullen de veroordeelden wel van schrikken! Wat een vreselijk vooruitzicht! Maar kijk eens, de christenen kijken juist blij! Er is geen spoor van schrik of angst op hun gezichten. Ze sterven niet voor niets, ze sterven voor de Naam van Christus. De mensen zijn diep onder de indruk. Hoe kan het dat deze christenen zo rustig blijven? Wat is hun geheim? Velen gaan zoeken naar die God, Die blijkbaar meer eer waard is dan de keizer. De Geest van God werkt in deze mensen.

Als ter dood veroordeelden krijgen Perpetua en haar vrienden het beter in de gevangenis. Ze krijgen beter eten en mogen bezoek ontvangen.

De bewakers zijn verwonderd over hun gevangenen. Ze zijn zo rustig en gedragen zich netjes. Ze zingen en bidden veel met elkaar. Eén van de bewakers raakt zo onder de indruk, dat hij ook steeds meer wil horen van hun geloof in God. Ook hij wordt christen.

Tijdens hun laatste maaltijd mag iedereen komen kijken. Eerst wordt er veel gespot en gescholden. Maar rustig legt Satorus, de leermeester, uit wat het geloof voor hen betekent. Ook waarschuwt hij de mensen die nu spotten. Eenmaal zullen ze allemaal voor de grote Rechter staan. Vreselijk zal het dan zijn voor ieder die niet in Hem gelooft. De mensen worden stil en raken onder de indruk.

Dan is het de dag van de veroordeling. In de arena is alles klaar. Er ligt vers zand op de vloer, in de kooien wachten de wilde dieren. Ze hebben al een paar dagen geen eten gekregen, zodat ze flink hongerig zijn. Duizenden mensen zijn er in de arena gekomen en zitten op de tribunes. Ook de stadhouder heeft een mooi plekje gekregen.

De christenen staan voor de poort. Hun einde is nu nabij. Er stijgt een gebed uit hun harten omhoog: "O God, sterk ons in deze zware beproeving. Geef ons kracht om te lijden voor Uw Naam. Strijdt Gij voor ons."

Als eerste zijn de mannen aan de beurt. Zij moeten vechten met de beer en het luipaard. Ze raken ernstig gewond, maar overleven de aanval wel. Daarna worden Perpetua en Felicitas in de arena gebracht. De wilde koe wordt losgelaten en opgehitst. Dol van woede valt ze de vrouwen aan. Vooral Felicitas wordt zwaar gewond, maar ook de vrouwen overleven de aanval. Dan worden ze allemaal in de arena gebracht voor de genadestoot. Ze ondersteunen elkaar terwijl ze voor Hilarianus staan. Ze nemen afscheid van elkaar in dit leven. Dan maakt een zwaardvechter een einde aan het leven van de vijf christenen. Maar ook een einde aan hun lijden en pijn. Hun lichamen worden wel gedood, maar hun zielen mogen leven. Nu mogen ze eeuwig, zonder pijn en verdriet, bij hun Vader in de hemel zijn. Vol verlangen hebben ze uitgezien naar dit moment. Nu is hun verlangen vervuld.

De pijn en het lijden van deze martelaren doet denken aan het lijden van de Heere Jezus. Door Zijn lijden, sterven en opstanding uit de dood konden Perpetua en de andere christenen staande blijven. De Heere Jezus heeft de wereld, de duivel en de dood overwonnen. Hij zorgt altijd voor Zijn volk. Als je Zijn kind mag zijn, zal alles wat je overkomt, je ten goede komen. Wat ben je gelukkig als je dat mag geloven.

Aantekeningen bij de tekst

Mattheüs 10

- 16 *oprecht gelijk de duiven: eenvoudig, onvermengd, onvervalst*
- 20 *zo zult gij niet bezorgd zijn, hoe en wat gij spreken zult: Niet dat wij ons tevoren niet zouden mogen bedenken, of God om wijsheid bidden, maar dat wij daarover niet te zeer beangst of bekommerd moeten zijn.*
- 28 *Vreest niet... vreest veel meer Hem: De discipelen hoeven niet bang te zijn voor degenen die hen genadeloos haten en vervolgen. Aardse rechters kunnen alleen het lichaam doden. Het is beter te vrezen voor Hem Die macht heeft over ziel en lichaam. Hij is de eeuwige Rechter.*
- 31 *Vreest dan niet, gij gaat vele musjes te boven: In vers 28 wordt gewezen op de vrees voor de Hemelse Rechter. Vers 29-31 laat de bijzondere zorg van de Heere over Zijn kinderen zien. De musjes, hoe klein ook, genieten Zijn zorg. Er gebeurt niets met hen buiten Zijn wil en weten. Zo ook mogen Gods kinderen op die Vaderlijke bescherming vertrouwen.*
- 32 *Die Mij belijden zal voor de mensen, die zal Ik ook belijden voor Mijn Vader: De voorbeelden van de martelaren bevestigen het wachtwoord van Gods Kerk: *Zijt getrouw tot de dood en Ik zal u geven de kroon des levens* (Openbaring 2: 10). Degenen die om Zijntwil hebben geleden, zal Christus voor Zijn Vader als de Zijnen belijden. Zij ontvangen de eeuwige heerlijkheid.*
- 33 *Zo wie Mij verloochend zal hebben voor de mensen, die zal Ik ook verloochenen voor Mijn Vader: Een scherpe tegenstelling met vers 32. Degene die zich ergert aan het kruis van Golgotha, de wereld boven God verkiest en zich daar tevreden bij voelt, brengt een oordeel over zichzelf. Zelfs al noemen zij zichzelf met Zijn Naam (christenen), maar onttrekken zich aan Zijn dienst, een ontzaglijk vonnis zal over hen uitgesproken worden: *Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij, die de ongerechtigheid werkt* (Mattheüs 7:23).*

Achtergrondinformatie

Vervolging van de vroegchristelijke kerk

In de eerste drie eeuwen na Christus is de christelijke kerk een kerk van martelaren geweest. Het duurde tot ongeveer 250 na Christus voordat de vervolging een algemeen en systematisch karakter kreeg. Maar al vanaf het begin bedreigde het zwaard de christenheid. Petrus schrijft in zijn eerste brief (1 Petrus 4: 12) over de hitte der verdrukking onder u, die u geschiedt tot verzoeking. Met verzoeking wordt hier beproeving bedoeld.

Opvallend is dat in het toenmalige Romeinse Rijk het christendom als een ongeoorloofde en ontoelaatbare vorm van godsdienst werd beschouwd. Over het algemeen waren de Romeinen namelijk erg verdraagzaam. Oosterse godsdiensten werden getolereerd, Griekse godheden aanbeden. Alleen het geloof van de christenen werd afgewezen. De reden van deze afwijzing vindt zijn grond in 1 Korinthe 12: 3. 'Daarom maak ik u bekend, dat niemand die door de Geest Gods spreekt, Jezus een vervloeking noemt; en niemand kan zeggen Jezus de Heere te zijn, dan door de Heilige Geest.' In het Grieks staat er voor 'Jezus de Heere' 'Jezus is Kurios'. In het Romeinse Rijk was 'Kurios' de officiële titel van de keizer, evenals de titels 'weldoener' en 'heiland'. Elke godsdienst werd getolereerd, mits aan de keizer de verschuldigde eer werd gegeven. Voor de christenen was het onmogelijk de keizer 'Kurios' te noemen. Dit zagen de Romeinen als majesteitsschennis en landverraad. Daarom werden christenen als vijanden van het Romeinse Rijk gezien.

Martelaren en martelaarsgeschriften

Het Nederlandse woord 'martelaar' is afkomstig van het Latijnse woord 'martyr'. 'Martyr' betekent 'getuige'. De martelaren getuigden van hun geloofs zekerheid, van God en Zijn Woord, van Christus en van het eeuwige leven.

Van sommige martelaren werd de geschiedenis van hun marteldood opgeschreven. Ter bemoediging van de verdrukke christenen, die door de standvastigheid van hun broeders en zuster versterkt zouden worden in hun geloof. Deze beschrijvingen werden de passio genoemd. Eeuwen later werden deze passio nog voorgelezen op de sterfdag van de betreffende martelaar. De gemeente werd daarbij opgeroepen deze martelaren te gedenken en de Heere de eer te geven die Hem toekomt. Hij is het toch die de martelaren staande hield in hun lijden.

Ook Perpetua schreef een 'passie'. Zij beschrijft daarin haar ervaringen van de gevangenneming tot de voltrekking van het vonnis. De aanvullingen over de gang naar de arena en daarna zijn zeer waarschijnlijk van de hand van Tertullianus.

De martelaren in de vroegchristelijke kerk hebben echt martelaarschap bewust aanvaard. Ze waren blij te mogen lijden om de Naam van hun Heere. Hun reactie op het martelaarschap viel de heiden op. Elke vervolging gaf verlies omdat er gemeenteleden afvallig werden. Maar de winst van de verdrukking was groter. Velen werden heilig jaloers, de Heilige Geest maakte hen zoekers en vindsters van de levende God. De kerk groeide tegen de verdrukking in. Tertullianus schrijft: 'Het bloed der martelaren is een zaad.'

Perpetua en Felicitas

Hoewel Perpetua een rijke, ontwikkelde vrouw was en Felicitas haar slavin, waren beide vrouwen zusters in de Heere. Rang en stand vielen weg als zij onderwijs kregen uit Gods Woord.

Aanvankelijk heeft Perpetua veel last van de borstvoeding die ze niet kwijt kan aan haar kindje. Ook het kindje lijdt erg omdat het niets anders wil dan de moedermelk. Ernstig verzwakt komt het bij haar in de gevangenis. Na de veroordeling mag dat echter niet meer. Perpetua heeft dan echter geen last van het plotselinge afbreken van de borstvoeding. Ook het kind neemt vanaf dat moment zonder protest genoegen met andere voeding.

Ten tijde van hun gevangenschap was Felicitas zwanger. Hierdoor dreigde zij niet gelijk met de anderen veroordeeld te kunnen worden. Want zwangere vrouwen mochten niet in de arena gebracht worden. Felicitas vreesde alleen achter te blijven en later tegelijk met misdadigers veroordeeld te worden. Daarom ging het groepje christenen enkele dagen voor de veroordeling met elkaar in gebed. Op dat moment begon, vier weken te vroeg, de bevalling. Felicitas had het erg zwaar. Op de spottende opmerking van een bewaker, die suggereerde dat het lijden dat in de arena kwam nog veel erger was, antwoordde zij: "Nu lijd ik mijn eigen leed, maar daarginds is er in mij een Ander, die voor mij zal lijden omdat ook ik zal lijden voor Hem!"

De twee vrouwen zijn elkaar tot grote steun in hun lijdensweg. Augustinus ziet nog een bijzondere betekenis in hun namen: Perpetua - eeuwig, Felicitas - geluk. Samen: eeuwig geluk.

Plaats van veroordeling

Waarschijnlijk zijn Perpetua en de andere christenen in Carthago, Noord-Afrika, veroordeeld. De arena bestond uit een zandvloer waar twee poorten op uit kwamen: de poort van het leven en de poort van de dood. Wanneer een veroordeelde de aanval (door een gladiator of wild dier) had doorstaan en nog (enigszins) levend was, werd hij naar de poort van het leven gebracht. Later werd hem dan de keel doorgesneden of de doodsteek toegebracht. Was de veroordeelde in de arena al gestorven, dan werd hij door de poort van de dood weggedragen.

Antwoorden bij het werkboekje

Weet je het nog? -10

1. Felicitas
2. zoontje
3. vader
4. offeren
5. Hilarius
6. wilde koe

Om over te praten -10

- 1a. Perpetua hield het allermeeft van God. Alles had ze voor Hem over. Ze wilde liever gehoorzaam zijn aan Hem en veel pijn lijden dan Hem verloochenen en langer bij haar zoontje zijn. Perpetua hield ook veel van haar zoontje en haar vader. Gelovig mag ze zien op de trouwe zorg van haar hemelse Vader. Hij zal straks voor haar familie zorgen.
- 1b. *Die vader of moeder liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig; en die zoon of dochter liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig.* God duldt niemand naast Zich, geen mens, geen andere god. Hij alleen is God. Wie Hem lief heeft, krijgt alles, wie Hem afwijst, heeft niets. De Heere wil dat je veel van andere mensen houdt. Maar het mag niet ten koste gaan van de liefde die de Heere verdient.
- 1c. Dat kan de Heere je leren. Als je de Heere niet kent, kun je niet meer van Hem houden dan van iemand anders. Maar als je de Heere lief krijgt, is er niemand die je meer lief hebt dan Hem. Omdat Hij je liefheeft zoals niemand anders dat kan.
- 2a. Omdat zij christen was geworden en de Heere meer eer wilde geven dan de keizer.
- 2b. Omdat God gehaat wordt door de wereld. Wie Zijn volgeling wil zijn, moet er op rekenen ook gehaat te worden.
- 2c. Ja, vervolging is van alle tijden. Het zal ook niet minder worden. En niet alleen in landen hier ver vandaan. Ook in ons land wordt er steeds vijandiger gereageerd op de boodschap van de Bijbel. In Johannes 15: 19 staat dat de uitverkorenen in de wereld gehaat zullen worden omdat zij van de wereld niet zijn. Als je je anders gedraagt dan anderen, moet je er op rekenen dat anderen daar boos om worden.
- 2d. Hoe zou jij daar iets van kunnen merken? Persoonlijke antwoorden. De kinderen kunnen het zelf ondervinden als ze uitgescholden worden omdat ze op een reformatische school zitten of naar de kerk gaan.
- 2e. Omdat zij geloven dat de Heere Jezus onschuldig voor hen heeft geleden en is gestorven. De christenen belijden dat zij niet beter verdiend hebben dan dit lijden. En ze mogen verder zien. Doordat de Heere Jezus de dood heeft overwonnen, kunnen de vijanden alleen hun lichaam doden. Als ze hun geloof los laten, wordt ook hun ziel gedood. Nu hebben ze uitzicht op de eeuwige heerlijkheid na het lijden.

Puzzel -10

Uitkomst: overwonnen.

Weet je het nog? +10

1. Felicitas
2. Saturus, de leermeester van de doopleerlingen
3. Over haar zoontje dat ze nog zelf voedde.
4. Hij mocht een poos bij haar in de gevangenis zijn.
5. Haar vader.
6. Hij vroeg haar om te offeren en haar excuses aan Hilarianus aan te bieden.
7. Zij moesten in de arena vechten tegen wilde dieren. Een beer, een luipaard en een koe.
8. Sommigen spotten ermee, anderen kwamen tot geloof.

Om over te praten +10

- 1a. *Indien gij van de wereld waart, zo zou de wereld het hare liefhebben; doch omdat gij van de wereld niet zijt, maar Ik u uit de wereld heb uitverkoren, daarom haat u de wereld.* Perpetua was in deze wereld maar niet van deze wereld. Ze kon, vanwege haar geloofsovertuiging, niet meedoen met de verering van de keizer. Voor haar was er maar Eén de Kurios. Ook ten aanzien van allerlei andere activiteiten viel haar gedrag en dat van andere christenen op. Ze vereerden geen andere goden, vermeden het circus en toneel, leidden een vreedzaam leven.
- 1b. Ja. Ook in onze tijd doet de wereld niet moeilijk over het christendom, zolang je maar met alles meedoet. Wanneer ons gedrag opvalt, wij niet meer overal aan mee kunnen doen, komen er moeilijkheden (maak dit concreet met de kinderen). De duivel is nog altijd dezelfde. Hij kan het niet hebben als we onze liefde aan een Ander geven en onze tijd in Zijn dienst besteden. God, de overste Leidsman, is ook door alle eeuwen heen niet veranderd. Hij ondersteunt voortdurend Zijn kinderen in de strijd op deze aarde.
- 1c. Persoonlijke antwoorden. Eventueel actualiteit meenemen. Denk dan aan wetgeving in ons land, plaats van de christenen. En ook de christenvervolging in het buitenland.
- 2a. In het laatste gedeelte van Johannes 16 kun je lezen: *In de wereld zult gij verdrukking hebben; maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen.* Jezus staat vlak voor Zijn lijden in deze wereld. Hij bereidt Zijn discipelen hierop voor. Niet alleen spreekt Hij dan over de tijd van het lijden zelf, Hij tilt ook een stukje van de sluier op over de tijd erna.
- 2b. Het leven van de discipelen zal na de dood van de Heere Jezus niet gemakkelijk zijn. Ook op andere plaatsen lezen we dat het leven van christenen steeds moeilijker zal worden. Maar ze hoeven niet moedeloos te worden. Jezus Zelf geeft ze een belangrijk houvast: *Ik heb de wereld overwonnen.* Met deze troost kunnen ze verder in de strijd. Jezus is hen voorgegaan in het lijden. Hij heeft voor hen de macht van de satan overwonnen. Daarom zullen ze niet ondergaan in de strijd, maar is de overwinning zeker.
- 2c. Christus heeft voor Zijn volk geleden, is gestorven en weer opgestaan. Hij heeft de wereld en de macht van de duivel overwonnen. Door die overwinning kan Hij nu als troost aan Zijn volgelingen meegeven: *Heb goede moed!* Door Gods genade en liefde is de macht van de satan, de wereld en het eigen vlees verbroken in het hart van Perpetua en van alle christenen. Zij hebben de ware God lief gekregen. Zijn almachtige kracht, liefde en genade houdt hen staande in de strijd. Als je door genade mag zien op het werk dat Jezus volbracht heeft, blijft er niets anders over dan aanbidding en dankzegging. Hij is de Almachtige, de allerhoogste Koning. Hij alleen is de Kurios.

Puzzel +10

In de wereld zult gij verdrukking hebben; maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen.